

Leseprøvene på morsmål for eldre elever

Prøvene er utviklet for begynnerlesere og egner seg best der en er i tvil om hva slags leseopplæring elevene har hatt. Noen ganger kan prøvene bidra til å vise at eleven har hatt en første leseopplæring på morsmålet. Ikke minst morsmål med en annen ortografi enn den latinske, kan det være greit å få bekreftet at elevene kan lese på.

Det står en del om veiledende grenser og vurdering i lærerveiledningen. Trinnene ble satt ut fra det trinnet elevene som var med i utprøvingen, gikk på. Utviklingen av lesing og skriving på morsmålet i en minoritetssituasjon går ikke så raskt som for majoritets elever. I tillegg startet ikke leseopplæringen før i andre klasse, den gangen prøvene på de fem første språkene ble prøvd ut. Så prøvene er ikke like vanskelige som prøver for elever med norsk som morsmål på samme trinn.

På den andre siden er det langt flere nykommere som prøven blir tatt på nå. Da bør en jo forvente at de som har hatt en tradisjonell og omfattende skolegang, greier disse prøvene helt uten videre - og kanskje føler seg undervurdert i den samme slengen, om en ikke er nøye med å begrunne bruken av prøvene. Skal en bruke disse prøvene overfor personer en forventer kan lese og har gjort det lenge, kan en bare ta stikkprøver - en kan la personen skrive hele ordene i oppgavene skriv første og siste bokstav, og en kan ta tiden som brukes på ordlesingsoppgavene. En kan også si at en vil ha en rask sjekk av tekstlesing og da bruke heftet for trinn tre.

Aktuelle kompetansemål fra læreplan i morsmål

Lese og skrive nivå 1

- Gjenkjenne tall og morsmålets bokstaver eller skrifttegn knytte bokstavene til lyder
- Trekke lydene sammen til ord, eller bruke skrifttegn
- Lese tilpassede tekster med flyt og sammenheng
- Bruke enkle strategier for leseforståelse

Å få en elev til å lese høyt, må en eventuelt gjøre i ettertid, for å vurdere om eleven leser med flyt og sammenheng. Tekstene i heftet for tredje trinn, ikke minst delprøven Gåter, kan brukes til det.

Lese og skrive nivå 2

- Lese ulike typer tekster med forståelse av innholdet
- Lese og forstå enkle tabeller og grafiske framstillinger
 - En type grafisk framstilling (et lite kart over et nærmiljø) finner en i prøven for fjerde til femte trinn.